

Dr Robert C. Newman, Ewangelie synoptyczne, Wykład 10, Geografia Palestyny

© 2024 Robert Newman i Ted Hildebrandt

Witam ponownie. Pracujemy nad kursem Ewangelii synoptycznych. Przyjrzelśmy się dotychczas historycznemu Jezusowi, pochodzeniu żydowskiemu, wprowadzeniu do egzegezy i gatunkowi narracyjnemu egzegezy, charakterystyce dat autorstwa Ewangelii, przypowieściom egzegetującym, Ewangeliom jako dziełom literackim, a ostatnio problem synoptyczny.

Podczas tej sesji chcemy przyjrzeć się geografii Palestyny, w tym Jerozolimy. Przejdźmy zatem do rzeczy i spójrzmy na to. Aby mieć dobry ogląd tego, co dzieje się w Biblii, czy to w Nowym, czy Starym Testamencie, a zwłaszcza w Ewangeliach, pożądane jest zapoznanie się z odpowiednią geografiją.

W przypadku Ewangelii synoptycznych jest to Izrael w czasach Nowego Testamentu. Przede wszystkim przyjrzymy się fizycznym cechom Palestyny, a na dużą skalę naprawdę niewiele zmieniło się w podstawowej geografii od czasów Nowego Testamentu. Tak więc, jak to wygląda teraz, zasadniczo jest tak, jak było wtedy.

Chcemy najpierw zbadać główne regiony terytorium ze wschodu na zachód, a następnie przyjrzymy się mniejszym obiektom biegnącym z północy na południe. Zatem powodem, dla którego przyglądamy się głównym regionom z zachodu na wschód, jest to, że główne struktury geograficzne przyjmują formę pasów biegnących z północy na południe, dlatego wymienimy je tutaj, zaczynając od zachodu lub wybrzeża Morza Śródziemnego i przesuając się na wschód do pustynia. Kierunek przeważających wiatrów jest również z zachodu na wschód, a ponieważ na zachodzie mamy Morze Śródziemne, wiatry te niosą wilgoć z Morza Śródziemnego, a następnie zaczynają ją osadzać, docierając w głąb lądu, gdy grunt się unosi i powoduje unoszenie się powietrza w powietrzu, następnie nasycą się i traci wilgoć.

Pomoże nam to również zrozumieć klimat każdego regionu. Pierwszym regionem biegnącym wzdłuż wybrzeża jest równina przybrzeżna, czasami nazywana Równiną Szaron. To nie jest cała równina przybrzeżna, ale spora jej część.

Jest to bardzo niska, raczej płaska równina, która jest żyzna tam, gdzie nie jest zbyt piaszczysta ani zbyt słona. Z wojskowego punktu widzenia obszar ten był łatwy do podróżowania, pod warunkiem, że nie znajdował się zbyt blisko wody, gdzie rydwany lub konie miały tendencję do spowalniania przez piasek, więc obszar ten był łatwy do najechania z zewnątrz. Zakrojony na szeroką skalę obszar wokół Izraela to Egipt na południu, a Egipt w okresie Starego Testamentu był główną potęgą polityczną.

Zanim dotarliśmy do czasów Nowego Testamentu, przez wiele stuleci znajdowało się ono pod obcym panowaniem, a potem tamtejsze wybrzeże, z powodu opadów, było dość żyzne i biegło w górę, a następnie przechodziło do Doliny Tygrysu i Eufratu i dochodziło do w dół w tę stronę. Mamy więc kształt, który choć nie jest dokładnie w kształcie półksiężyca, został nazwany Żywnym Półksiężycem i typowo, wielkie potęgi militarne w okresie Starego Testamentu znajdowały się po drugiej stronie Żywnego Półksiężyca, czyli Asyrii, Babilonia i Persja, a po śmierci Aleksandra znalazła się tam również Seleucydowska część imperium Aleksandra. Tak więc inwazja często miała miejsce i mogła nadejść z łatwością na równinie przybrzeżnej, albo z Egiptu na południu, albo z Syrii na północy.

Idąc dalej od zachodniego wybrzeża, dochodzimy ponownie do szeregu regionów północ-południe, mniej więcej, czyli terenu nieco wyższego, nieco bardziej pofałdowanego, choć wciąż dość niskiego w porównaniu z tym, co mamy. Zamierzam nazwać tutaj centralne wzgórze, co będzie naszym następnym punktem. W przypadku tych falistych wzgórz i szerokich dolin większość podróży odbywała się wzdłuż dolin, a obszar ten nadal był stosunkowo łatwy do najeżdżania. Było też żyzne i miało przyzwoitą ilość wilgoci.

Centralny region Izraela, Palestyny itd. nazywany jest krajem górskim i jest to region raczej ostrych wzgórz i dolin w kształcie litery V. Jeśli pochodzisz ze Stanów Zjednoczonych, być może jest to miejsce przypominające Zachodnią Wirginię we wschodnich Stanach Zjednoczonych, chociaż jej klimat bardziej przypomina, powiedzmy, południową Kalifornię, którą nazywamy klimatem śródziemnomorskim. Tutaj, ponieważ doliny mają bardzo ostre dno i są w nich skały, a zazwyczaj płynie w nich jakiś przerywany strumień, podróżowanie zazwyczaj nie odbywa się wzdłuż dolin, ale raczej w górę wzdłuż grzbietów, więc nie ma szczególnego miejsca coś, co przeszkadza w podróżowaniu po równinie przybrzeżnej, z wyjątkiem miejsca, w którym przekracza się strumień wpadający do Morza Śródziemnego i w związku z tym można dostać się na teren podmokły.

Niziny, czyli Szefela, chyba wcześniej tego nie nadawałem, były bardziej pagórkowate i można było podróżować po dowolnym terenie, ale tutaj, na wzgórzach, naprawdę było to potrzebne, przynajmniej ze względu na ruch kołowy, w ogóle podróżować i trzeba podróżować po graniach, a nawet jeśli chodzi o podróżowanie pieszo, to był lepszy sposób. Dlatego trudniej jest go zaatakować. Najeźdźcy musieli wspiąć się pod górę, aby dostać się na ten obszar, i nie było im łatwo korzystać z rydwanów, które, jak sądzę, były odpowiednikiem czołgów w starożytnej wojnie.

Rolnicy nie uważali tego obszaru za zbyt przyjemny do uprawy, a jednak ze względu na strukturę materiału był to głównie wapień, który w miarę wchodzenia w górę miał tendencję do tworzenia tarasów. Warstwy były w zasadzie poziome, więc na skraju wzgórza wystawał mały kawałek. zasadniczo rolnicy manipulowali tym, umieszczając kamienie wzdłuż zewnętrznej krawędzi i pozwalając, aby gleba narastała, a może

nawet pomagała w gromadzeniu się gleby wzdłuż nich. Nie jest to świetny teren do uprawy zbóż, ale uprawiano na nim zboże. Całkiem nieźle nadaje się do uprawy oliwek, winogron i tym podobnych.

Po zachodniej stronie tego górzystego kraju, gdzie wilgotne powietrze napływało z nad Morza Śródziemnego i napływało pod górę, była dobra wilgotność i obfite opady deszczu, więc było tam całkiem przyjemnie. Niestety, kiedy dotrzesz do grani, powietrze uniesie się z nad Morza Śródziemnego i po zrzuconiu pewnej ilości wilgoci, zazwyczaj gdy wspina się w górę grani, przechodzisz teraz przez grani i powietrze zaczyna opadać, i opadające powietrze nagrzewa się, a to oznacza, że wilgotność względna spada znacznie, więc nie będzie padać deszcz. Zwykle więc po wschodniej stronie takiej grani pojawia się tak zwany cień deszczu.

W Stanach Zjednoczonych zjawisko to zwykle pojawia się w Górach Skalistych, gdzie na zachodzie występują dość dobre opady deszczu, a także dominują wiatry z zachodu, tak jak mamy to tutaj, w Izraelu; wszystko to wynika z przebywania w strefach umiarkowanych, gdzie przeważają wiatry z zachodu. Kiedy przekroczysz krawędź Gór Skalistych i zaczniesz opadać, otrzymasz to samo: ciepłe powietrze, wysuszenie powietrza i zazwyczaj raczej słabe opady deszczu na wschód od Gór Skalistych, czyli dolin w górze, powiedzmy wokół Wielkie Jezioro Słone byłoby dobrym przykładem całego obszaru, który jest bardzo suchy. Cóż, to jest ta sama sytuacja, którą masz tutaj.

Zatem opady w Izraelu na zachód od głównego grzbietu są dobre, ale słabe na wschód od głównego grzbietu. Następnie schodząc ze wzgórza, docieramy do regionu północ-południe, który nazywamy Doliną Rift. Być może słyszałeś o tej nazwie w odniesieniu do misjonarzy w Afryce czy coś, ponieważ w Kenii znajduje się również ważna dolina ryftowa. Właściwie jest częścią tego samego systemu szczelin.

Rozłam, o którym mówimy tutaj, w Izraelu, biegnie od góry w Libanie w dół przez środek Libanu, biegnie przez Morze Galilejskie, biegnie wzdłuż równoleżnika rzeki Jordan, a właściwie rzeka Jordan płynie w dolinie Rift, biegnie w dół za Morzem Martwym, a potem w dół do Zatoki Akaba i Morza Czerwonego poniżej, i to nie jest Morze Czerwone, to w każdym razie Zatoka Akaba, a potem płynie w dół i wpada do Afryki. Jest to więc szczelina geologiczna spowodowana dwiema płytami w systemie płyt kontynentalnych, które odkryto i opracowano w ciągu ostatnich 60 lat, mniej więcej od lat 50. XX wieku. W tym konkretnym przypadku jest to raczej głęboki uskoki, a w Morzu Martwym powierzchnia Morza Martwego znajduje się ponad 300 metrów poniżej poziomu morza.

Jezioro Galilejskie znajduje się około 600 stóp poniżej poziomu morza, a powietrze, które napływało z zachodu, przeszło przez szczelinę, z nad wzgórza i spłynęło do tego miejsca, więc nie pada tu bardzo mało deszczu, ale ty masz rzekę, która wypływała z północy, o której będziemy rozmawiać w górach w górze, która pomoże nawodnić

ten obszar. Klimat na dole jest zazwyczaj bardzo gorący i bardzo suchy, z dala od rzeki, więc w czasach nowożytnych nawadniano je w celu uzyskania plonów, a przynajmniej w niektórych miejscach stosowano tego rodzaju nawadnianie w czasach starożytnych. Cóż, podążamy dalej na wschód i mamy jeszcze jedno terytorium do przemyślenia.

Mamy Morze Śródziemne, mamy równinę przybrzeżną, mamy Szefelę, czyli niskie pagórki, mamy teren górski, mamy dolinę ryftową, a potem wracacie z doliny ryftowej i docieracie do tego, co nazywamy Płaskowyż Transjordański. I okazuje się, że Płaskowyż Transjordański jest w rzeczywistości wyższy niż teren górski, więc powietrze wznoszące się ponownie do góry jest schładzane, ściśnięte i wyrzuca trochę więcej, prawie całą resztę wilgoci, która się w nim znajdowała, co nie wysypywał się na wschód od grani, ponieważ wilgotność powietrza była zbyt niska. Teraz wilgoć wraca, zrzuca resztę, ale w ciągu kilku mil od wejścia na Płaskowyż Transjordański wszystko zniknęło i znajdujesz się w czymś w rodzaju północnej części Wyżyny Arabskiej Tam też jest pustynia lub pustynia syryjska.

Zatem na zachodnim krańcu jest całkiem dobrze nawodniony, ale kilka mil na wschód od niego jest bardzo pustynnie . To taki szybki przegląd terytoriów biegnących z północy na południe, a my wkraczamy od zachodu. A więc Morze Śródziemne, równina przybrzeżna, pagórkowaty kraj, Szefela, górzysty kraj, dolina, Rift Valley, a następnie Płaskowyż Transjordański.

Jest kilka mniejszych obiektów, którym wygodnie jest tu przyrzeć się jadąc z północy na południe, więc jeśli udamy się na północ od Izraela, dotrzemy dość szybko na wschód od Rift Valley do najwyższego szczytu w obszarze Palestyny , na wysokość ponad 9000 stóp nad poziomem morza, i to jest góra Hermon. Jest to najbardziej wysunięty na południe duży szczyt tak zwanego pasma Antylibańskiego. Jak powiedziałem, Dolina Rift rozciąga się od Izraela do Libanu, a po zachodniej stronie doliny, zwanej Pasmem Libanu, znajdują się góry, a po wschodniej stronie góry zwane Pasmem Antylibskim.

Szczyt góry Hermon jest zazwyczaj pokryty śniegiem przez cały rok, a jeśli jesteś w Galilei przy dobrej pogodzie, zazwyczaj możesz zobaczyć jego trochę. Jadąc stąd na południe, dochodzimy do obszaru wokół Morza Galilejskiego, który nazywa się Galileą, Kręgiem Terytorium lub czymś w tym rodzaju. Ten pagórkowaty region jest w pewnym sensie przedłużeniem górzystego kraju w samym Izraelu, z tą różnicą, że jest tam coś, co je oddziela.

Ma więc pewne cechy górzystego terenu w Judei, np. okolice Jerozolimy, ale jest to najlepiej nawodniony obszar w Palestynie. Nie tylko mamy do czynienia z sytuacją, w której woda napływająca z wilgotnego powietrza napływającego z Morza Śródziemnego zrzuca wilgoć na wzgórza w miarę napływania na wschód od Morza Śródziemnego, ale mamy tu również do czynienia z efektem szerokości geograficznej,

w którym jesteśmy zbliżając się do dolnego krańca strefy umiarkowanej i kierując się na południe, dotrzesz do obszaru, w którym opady są raczej niskie, ale w górnej części Galilei opady są dość znaczne. Jest to mniej więcej tyle samo opadów, co we wschodnich Stanach Zjednoczonych, więc w przypadku opadów wynoszących od 40 do 50 cali rocznie można je przeliczyć na system metryczny, jeśli chcesz.

Jest wyżej na północy i niżej na południu, mamy więc Galileę Górną i Galileę Dolną. W górzystej części klimat jest dość chłodny, ale gdy zejdziesz do Jeziora Galilejskiego, znajdziesz się znacznie poniżej poziomu morza i jest tam dość ciepło. W tym miejscu wspominamy także górę Tabor.

To odosobniony szczyt położony na południe od Jeziora Galilejskiego. Znajduje się na wysokości ponad 1900 metrów nad poziomem morza. Porównajmy to z górą Hermon znajdującą się na wysokości 9000 stóp nad poziomem morza, więc jedna ma nieco poniżej 2000, a druga 9000.

Leży na północ od kolejnego obszaru, o którym wspomniemy, a mianowicie Doliny Jizreel. Kiedy myślimy o przybyciu z północy, tutaj góra Hermon, tutaj Górna i Dolna Galilea, a potem coś się tu zbliża, tak myślę, że to jest Dolina Jezreel, zwana także czasami Równiną Ezdrelonką. To mniej więcej dolina wschód-zachód.

W rzeczywistości biegnie z północnego wschodu na południowy zachód, ale bardziej ze wschodu na zachód niż z północy na południe. Łączy wybrzeże z Doliną Jordanu. Oddziela Samarię na południu od Galilei na północy i faktycznie stanowi najłatwiejszy korytarz transportowy prowadzący z Morza Śródziemnego do Rift Valley.

Nad nią trzeba przejść przez Galileę ze wszystkimi jej wzgórzami, a pod nią trzeba przejść przez pagórki. Ale jeśli przejdiesz przez dolinę Jezreel, teren jest w rzeczywistości dość niski. W rezultacie w tym konkretnym miejscu ważny szlak handlowy prowadził z wybrzeża do wnętrza kraju.

Południowy kraniec doliny Jizreel wyznacza góra Karmel, a stamtąd na wschód rozciąga się pasmo górskie. Długi grzbiet, ponownie przebiegający mniej więcej ze wschodu na zachód, podobnie jak dolina Jezreel, po południowej stronie doliny Jezreel, o maksymalnej wysokości około 5800 stóp. Zatem znowu znacznie niżej niż góra Hermon, ale w rzeczywistości wznosząc się mniej więcej na tę samą wysokość co góra Tabor.

Pasmo to stanowi barierę dla podróży z północy na południe i osoba podróżująca na północ, powiedzmy z Egiptu, dociera do równiny przybrzeżnej, ale kiedy zbliżysz się do góry Karmel, będziesz musiał albo udać się aż do wybrzeża i tak jakby okrążyć koniec Góry Karmel, która w rzeczywistości wystaje tam nad Morzem Śródziemnym, albo trzeba będzie w pewnym sensie wrócić i przejść przez jedną z dwóch lub trzech przełęczy. Kontrola przepustek była ważna militarnie w czasach starożytnych.

Pamiętajcie, że w czasach Nowego Testamentu myślimy o tym, że Izrael nie jest niezależnym państwem, a Rzym tak naprawdę kontroluje wszystko na wschodnim krańcu Morza Śródziemnego, aby dostać się do Imperium Partów, więc nie są tak martwił się tym wtedy.

Jednak w czasach Starego Testamentu kontrola przepustek miała znaczenie militarne. Miasto Megiddo znajduje się na jednej z tych przełęczy, a Armageddon z Księgi Objawienia jest w rzeczywistości modyfikacją Har-Megiddo, wzgórza Megiddo i kontroluje jedno takie przełęcz. Równiny na północ od Megiddo były w rzeczywistości miejscem wielu najważniejszych bitew w historii wojskowości.

Skacząc teraz na południe, przez tereny, gdzie znajdowała się Samaria, Jerozolima i tym podobne rzeczy, dochodzimy do pustyni Judei. To obszar Badlands. Leży po zachodniej stronie rzeki Jordan, mniej więcej w Rift Valley.

Przypuszczam, że znajduje się on w cieniu deszczu na grzbiecie wzgórza i używam terminu badlands, ponieważ bardzo przypomina mi to badlands w Południowej Dakocie. Jest pagórkowaty, ale praktycznie nie ma na nim roślinności, zwłaszcza na poziomie drzew, trochę krzewów i trochę trawy w czasie opadów. Cóż, jest to obszar, gdzie połączenie niskich opadów, jesteś w cieniu deszczu tego grzbieta biegnącego w dół wzgórza, połączenie cienia deszczu i ubogiej, raczej kredowej gleby tworzy obszar, który jest wystarczająco zły pod względem do roślinności, która jest praktycznie niezamieszkała.

Zatem dzisiaj, i prawdopodobnie przez większą część swojej historii, był to obszar, na który sezonowo przybywali koczownicy i pasli swoje owce, gdy trawa rośnie, a następnie opuszczali ten obszar, gdy nic się nie działo. Zatem terytorium to jest wykorzystywane do wypasu owiec i kóz w bardziej wilgotnym sezonie zimowym. Jeszcze jeden obszar, o którym tutaj wspomnimy, znajduje się na południe od pagórkowatego kraju.

Górzysty kraj ostatecznie dobiega końca nieco na południe od Jerozolimy. Mamy obszar zwany Negewem. Wersja Króla Jakuba zazwyczaj tłumaczy to jako Południe.

Nie pamiętam już, jak niektóre inne współczesne wersje to tłumaczą. Jest to sucha kraina na południe od miasta Hebron, którą z Jerozolimy w dół można pokonać około 30-40 mil, aby dostać się do Hebronu. Jerozolima, Betlejem, a następnie Hebron.

Terytorium jest płaskie lub pofałdowane. Gleba jest właściwie całkiem niezła, ale teraz, ze względu na efekt szerokości geograficznej, wychodząc z dna północnej strefy umiarkowanej, jeśli wolisz, opadów jest bardzo mało. Możesz na chwilę zatrzymać się i spojrzeć na strefy naszego globu, jeśli chcesz.

Masz strefę równikową, a potem masz strefy tropikalne po obu stronach, a następnie masz strefy umiarkowane po obu stronach, a następnie docierasz do bardziej subarktycznego typu, dalej na północ. . Na przejściu między strefą umiarkowaną a obszarami położonymi bliżej równika opady są raczej niskie. Tak więc obszar Negew, pagórkowaty lub płaski, ma całkiem dobrą glebę i bardzo mało opadów.

Nawet w starożytności, a także w czasach nowożytnych, niektórzy mieszkańcy wymyślili sposób na uprawę roślin, koncentrując w ten sposób wodę za pomocą pewnych sztuczek. W wielu miejscach powstałaby dolina, w której zbierałyby się opady deszczu, które następnie spływałyby dość szybko i osadzały glebę na dnie doliny, a następnie woda spływałaby na niższą stronę doliny. z doliny i z doliny, i w zasadzie zbudowali tamę na dnie doliny, która przez jakiś czas zbierała wodę i zbierała cały spływający muł, dzięki czemu można było uprawiać rośliny w ten mulisty teren. Podczas gdy opady deszczu mogły wynosić tylko dwa, trzy lub cztery cale rocznie, twoja mała działka rolna znajdowała się na dnie, koncentrując opady ze znacznie, znacznie większego obszaru.

Cóż, to w takim razie krótka wycieczka po głównych regionach Izraela, od północ-południe biegnącej od wybrzeża do wewnątrz, z zachodu na wschód, a następnie niektóre osobliwe cechy charakterystyczne biegnące z południa na północ. Powiedz kilka słów o głównych zbiornikach wodnych wokół Palestyny. Na zachodzie mamy Morze Śródziemne, a Izraelici z okresu Starego Testamentu tak naprawdę nie byli marynarzami, ale w pewnym stopniu pracowali jako pośrednicy wśród ludzi, którzy byli marynarzami i sprowadzali handel z Morza Śródziemnego lub importowali przyprawy i inne rzeczy pochodzące z obszarów arabskich i tym podobnych, i dlatego czasami zajmowali się handlem w ten szczególny sposób. Morze Śródziemne, duży zbiornik słonej wody, faktycznie połączony z Atlantykiem, wiesz, 2500 mil dalej na zachód, w Gibraltarze.

Palestyna ma niewiele naturalnych portów w porównaniu na przykład z Grecją czy Fenicją, a Fenicja leżała na wschodnim wybrzeżu Morza Śródziemnego, dalej na północ, więc Żydzi zajmowali się handlem jedynie jako pośrednicy. Następnie zbiorniki wodne właściwie w Izraelu, było Morze Galilejskie, Jezioro Tyberiadzkie lub Kinneret, nadano mu różne nazwy, małe jezioro o wymiarach może 7 na 14 mil, coś w tym stylu, jezioro słodkowodne, powierzchnia leży 600 stóp poniżej poziomu morza, czyli niżej nawet niż Dolina Śmierci w Stanach Zjednoczonych, zasilana przez rzekę Jordan, której wody w zasadzie wypływają z obszaru góry Hermon, a mimo to nadal uważają ją za rzekę Jordan, gdy wypływa z drugiej brzegu Jeziora Galilejskiego i dalej w dół Rift Valley. Jezioro Galilejskie było ważne dla rybołówstwa zarówno wtedy, jak i obecnie, ale jego specyficzna topografia i klimat powodowały, że pojawiały się tam gwałtowne burze.

Mówisz o jeziorze o średnicy kilku mil, więc jest na tyle duże, że można na nim uzyskać spore fale, nie takie jak na Morzu Śródziemnym czy coś. Na wschód od niej

jest gorąca pustynia, góra Hermon na wysokości 3000 metrów na północny wschód od niej, dolina Rift biegnąca na północ i południe od niej, na zachód od niej wyższy teren, a na zachód od niej Morze Śródziemne. z tego, więc mamy systemy pogodowe pochodzące z Morza Śródziemnego, mamy tutaj obszar, gdzie wokół gór może wytwarzać się zimne powietrze, mamy gorące powietrze tutaj i często ich kombinacja spowodować bardzo gwałtowne burze, które pojawiły się w bardzo krótkim czasie. A więc Morze Śródziemne, Jezioro Galilejskie, a potem rzeka Jordan.

Rzeka zaczynała się na niższych zboczach góry Hermon i opadała na głębokość około 2300 stóp na przestrzeni około stu mil, nie licząc wszystkich meandrów rzeki, ale w chwili, gdy w linii prostej leci, jeśli wolisz, na południe od Hermonu i przepływa przez Jeziora Galilejskiego, a następnie w dół do Morza Martwego. Morze Martwe, zwane także przez Rzymian jeziorem asfaltowym, jego powierzchnia to najniższy punkt na ziemi, 400 metrów poniżej poziomu morza. Prawdopodobnie niższa niż teraz, ponieważ zużywali dużo wody do nawadniania, co spowodowało obniżenie poziomu Morza Galilejskiego, ale taki był zazwyczaj rodzaj głębokości, rodzaj wzniesienia w starożytności i aż do dużych projektów irygacyjnych zaczęło się w ciągu ostatnich 30 lat. Woda jest wyjątkowo słona, ryby nie mogą w niej żyć, a ludzie uważają, że podrażnia skórę, ale jeśli się w niej pływa, co robi wiele osób, unosi się w niej jak korek, a to jest raczej niezwykle zjawisko, jeśli wolisz.

W jego wodach i złożach soli wydobywano już w starożytności i obecnie w celu uzyskania różnego rodzaju minerałów, zwłaszcza tego czy innego rodzaju soli. Zatem krótka wycieczka po głównych zbiornikach wodnych wokół Palestyny. Wszystkie te rzeczy, o których mówiliśmy, regiony północ-południe i te małe, pojedyncze, osobliwe regiony w głównych zbiornikach wodnych, wszystkie są takie same, jak w starożytności.

Być może pominąłem jeden element, bardzo małe jezioro na północ od Jeziora Galilejskiego, jezioro Merim, które, jak sądzę, nadal istniało na niektórych mapach, które widziałem z końca lat 40. XX wieku, ale trafiło do Izraela po tym, jak Żydzi zaczęli do przesiedlenia ziemi, ponieważ była to dobra ziemia, którą można było wykorzystać rolniczo, a zatem obecnie są to pola uprawne, a nie woda. Jednakże cechy polityczne Palestyny zmieniły się drastycznie od czasów Nowego Testamentu i nie będziemy zajmować się zmianami, które zaszły, ani tym, co jest tam dzisiaj. Zasadniczo możemy przyjrzeć się cechom politycznym z czasów Nowego Testamentu. Byłoby to więc bardziej pomocne w zrozumieniu Ewangelii.

Zacniemy więc od podziałów politycznych w służbie Chrystusa w tamtym czasie. Zaczynamy przede wszystkim od Judei i to jest terytorium, które biegnie, w różnych momentach rozciąga się aż od Morza Śródziemnego, ale w tym czasie cofa się nieco od wybrzeża i biegnie w górę i przez centralny grzbiet, w zasadzie centralne wzgórze wokół północy i południa Jerozolimy. To było dawne terytorium pokolenia Judy.

W tym szczególnym czasie został on rozszerzony, obejmując Samarię na północy, znaną nadal pod tą nazwą, i Idumeę na południu, znaną również pod tą nazwą, ale jako rodzaj jednostki administracyjnej, często zwanej Judeą, która jest oczywiście modyfikacją Judy. Była to część terytorium rządzonego przez Heroda Wielkiego za jego panowania i mam to w swoich notatkach z lat 37–4 p.n.e. Istnieją pewne spory dotyczące punktu końcowego, ale nie będziemy tutaj nic z tym robić.

I tak też było wtedy, gdy August weryfikował i modyfikował wolę Heroda przez syna Heroda Archelausa od powiedzmy 4 p.n.e. do około 86 r. p.n.e., a następnie rządził rzymskimi prokuratorami od 6 do 41 r., a następnie wnukiem Heroda Herodem Agryppą I od 41 do 44 r., a następnie ponownie wspierany przez rzymskich prokuratorów od 44 do 66 lat. Ludność tej właściwej Judei składała się głównie z Żydów, ale Samarii to głównie poganie, w tym niektórzy Samarytanie, ale wielu innych, a Idumea była w większości potomkami Edomitów, którzy jednakże przeszli na judaizm w okresie Machabejskim i nie wiedzieli, w jakim stopniu i jak poważnie traktowali to. Na północ od Judei znajdowała się Galilea, ale był to obszar na zachód od Jeziora Galilejskiego.

Kiedyś była to domena niektórych północnych plemion Izraela, a potem, gdy Asyryjczycy porwali północne królestwo i tym podobne, przez długi czas było to ojczyzną pogan, aż do momentu, gdy Machabeusze zaczęli dominować, 160 do 63, i ponownie zaludnili go Żydami. Być może było tak, że Maryja i Józef trafili do Nazaretu, ponieważ ich przodkowie ponownie przenieśli się w te okolice. Nie wiemy o tym zbyt wiele.

Po śmierci Heroda Wielkiego, kiedy jego terytorium zostało podzielone zgodnie z jego wolą, władzę nad nim sprawował Herod Antypas, co pojawia się w ewangeliach od, jak sądzimy, 4 r. p.n.e. do 39 r. n.e., a następnie rządził nim Herod Antypas. Prokuratorzy rzymscy od 39 do 41, niezbyt długo, a następnie przez Heroda Agryppę, od 41 do 44, a następnie ponownie przez prokuratorów rzymskich. Niektórzy uważali Galileę za wylęgarnię rewolucjonistów i z pewnością niektórzy tam byli. Herod miał z tym pewne kłopoty, a Rzymianie z pewnością pod koniec pierwszego wieku, przed powstaniem żydowskim, mieli kłopoty z rewolucjonistami na tym obszarze.

Wąski pas na wschód od rzeki Jordan nazywał się Perea, prawdopodobnie od greckiego pariasa, i był zamieszkiwany głównie przez Żydów w czasach Nowego Testamentu. Myślę, że sytuacja była raczej podobna do Galilei. Była w dużej mierze pogańska od niewoli babilońskiej aż do czasów Machabeuszy, a następnie została ponownie zaludniona. Miała tych samych władców co Galilea, więc gdy Herod Wielki sprawował władzę, była to część jego terytorium, a następnie, gdy jego terytorium zostało podzielone, przeszło ono do Heroda Antypasa, a gdy Antypas i Herod Agryppa najpierw nim nie rządzili, wówczas rządzili nim rzymscy prokuratorzy.

Istnieje jeszcze inne terytorium, które podlegało pewnym rządóm Heroda, a które dzisiaj nazywa się Tetrarchią Filipa lub Eterią Antraconitis to inna nazwa, która się pojawia. Był to wieloetniczny region na północny wschód od Jeziora Galilejskiego, zamieszkiwany głównie przez pogan. Po śmierci Heroda Wielkiego, ponieważ on tam rządził, rządził nim inny z jego synów, Filip, od, powiedzmy, 4 p.n.e. do 34 n.e., a następnie rzymscy prokuratorzy i Herod Agryppa, jak już wcześniej wspominaliśmy.

Zatem część służby Jezusa odbywa się również na tym terenie, prawdopodobnie poprzez nakarmienie 4000 osób i pewne cuda. Piątym regionem, o którym powinniśmy wspomnieć, jest region zwany Dekapolem, co po łacinie i grece oznacza dziesięć miast, ale nie było to tylko dziesięć miast. Cała administracja tych obszarów, prawdopodobnie bardzo powszechna na starożytnym Bliskim Wschodzie, obejmowała otaczające je terytorium zdominowane przez miasta. Miasta Dekapolu były ligą zwykle dziesięciu miast hellenistycznych; liczba tamtejszych miast faktycznie rosła i spadała, i są to terytoria miejskie, a teraz mamy pewne dowody na to, że terytorium kilku z tych miast obejmowało kawałek wybrzeża Jeziora Galilejskiego, więc prawdopodobnie wspólnie łowili ryby prawa i posiadał własne mola i być może własną flotę rybacką na Morzu Galilejskim.

Dekapol byłby zamieszkiwany głównie przez gojów, chociaż jest to najprawdopodobniejsze, skoro istniały miasta hellenistyczne, było tam także kilku Żydów. Po przybyciu Rzymian, po zakończeniu okresu Machabeuszy, miasto to uniezależniło się od żydowskiej kontroli, zatem nigdy nie znajdowało się pod kontrolą Heroda Wielkiego ani jego potomków. Zatem krótka wycieczka po terytoriach, terytoriach politycznych, jeśli wolicie, z czasów Jezusa.

Możemy wymienić kilka miast Palestyny z I wieku naszej ery. Była tam oczywiście Jerozolima, Jerozolima, położona dokładnie na grzbiecie wzgórza, więc nie jadąc zbyt daleko na zachód, można było spojrzeć w dół i, jak sądzę, widzieć w oddali miejsce, w którym znajdowałoby się Morze Śródziemne; nie byłoby to zbyt oczywiste, a jadąc na wschód od Jerozolimy, można było spojrzeć w dół i rzeczywiście można było zobaczyć Morze Martwe, a na pewno można było zobaczyć pustynię na wschodzie. To byli Żydzi, o których moglibyśmy pomyśleć jako o religijnej stolicy Judei i Palestyny.

Herod z pewnością miałby tam swój pałac, ale nie jedyny. Być może nie był podekscytowany przebywaniem w tym rejonie zimą. Zbliżasz się do wysokości 3000 stóp, więc miał trochę rzeczy związanych z pałacem zimowym w Jerycho, gdzie pogoda była znacznie ładniejsza, a nawet w Masadzie, za chwilę powiemy tutaj coś o fortyfikacjach Heroda.

Rzymianie nie uważali tego za swoją stolicę Judei, gdy kontrolowali wschód. Sam Herod zbudował miasto portowe na północny zachód od Jerozolimy na wybrzeżu Morza Śródziemnego, a ponieważ Palestyna nie miała żadnych naturalnych portów, cóż, mamy coś w rodzaju czegoś, z czego wystaje karmel, ale nawet to nie jest zbyt

zadowalające, Herod spędził mnóstwo pieniędzy na budowę sztucznego portu, wrzucenie do wody ogromnych kamieni, użycie cementu. Uważamy, że cement jest, jak wiemy, wynalazkiem rzymskim.

Możliwe, że dostał to od kogoś innego, a oni nawet wymyślili, jak zrobić cement, który schnie pod wodą, a mamy jego odmiany, które również to robią. Zbudowali więc coś w rodzaju dużych pomostów, które wypływały i tworzyły obszar spokojnej wody, do którego można było wprowadzać statki, a następnie mogli tam przetrwać burze i nie dać się zmiażdżyć i tak dalej. Stało się to więc ważnym portem za czasów Heroda Wielkiego, a potem po jego śmierci Rzymianie w pewnym sensie uznali to za stolicę, więc kiedy ich prokuratorzy, kiedy ich prefekci zarządzili Judeą, zarządzali tym jako stolicą .

Było to miasto, w którym mieszkali zarówno Żydzi, jak i poganie, i faktycznie wybuch żydowskiego buntu przeciwko Rzymowi był wynikiem zamieszek; prawdopodobnie właściwe określenie na konfrontację pomiędzy Żydami i poganami z Cezarei. Tak więc Herod miał tam pałac, mieli tam pałac rzymscy prokuratorzy i tam odnaleziono inskrypcję wspominającą Poncjusza Piłata, która prawdopodobnie stanowiła część teatru w Cezarei. Dość ważnym miastem w czasach Starego Testamentu była Samaria, która stała się stolicą Królestwa Północnego. i to miało swoje wzloty i upadki, ale Herod Wielki odbudował to za swojego panowania i nazwał je Sebastia, co w zasadzie po grecku oznacza Augusta, i tak Cezarea została nazwana na cześć Cezara, co w pewnym sensie stało się ostatecznie całym nazwiskiem rodowym, ale tylko Juliusz i August w czasach, gdy Herod był w pobliżu, a potem Sebastia nazwała go jeszcze wyraźniej imieniem Augusta, dlaczego wybrała na to grekę zamiast łacińskiego Augusta, nie wiem, i to zostało odbudowane dla jego weteranów armii, gdyż weterani armii Heroda i jej mieszkańcy byli w większości poganami.

Trzecie miasto w Palestynie, Tyberiada, zostało nazwane na cześć innego cesarza, więc mamy Juliusza, który strzelił do cesarza i został zabity, Augusta, któremu udało się to osiągnąć, a potem jego adoptowanego syna, myślę, że siostrzeńca czy coś, Tyberiasza. To miasto zostało zbudowane przez Heroda Antypasa, kiedy został dziedzicem terytorium Galilei i Perei, więc zbudował je na brzegu Morza Galilejskiego i nazwał je na cześć Tyberiady. Pisownia dotyczy cesarza Iusa na końcu i miasta Tyberiada.

To właściwie miejsce, w którym odbywa się służba Jezusa, a jednak, o ile wiem, nie ma tam żadnych wyraźnych wzmianek o tym, że kiedykolwiek przebywał w tym mieście. Pamiętajcie, że poza Antypasem jednym z pozostałych spadkobierców był Filip, a Filip otrzymał obszar na północny wschód od Morza Galilejskiego, Morze Galilejskie tutaj na północnym wschodzie, więc zbudował miasto i nazwał je ponownie Cezareą, ale dla celów nie myląc go z innymi Cezareami , niektórzy ludzie w starożytności nazywali go Cezareą Filipową, Cezareą Filipa, i to przyjęło się do użytku w czasach współczesnych. Tak więc, aby rozróżnić dwie Cezarei , jeśli nic nie

zostało powiedziane, jest to wcześniejsza Cezarea, którą zbudował Herod lub czasami nazywana Cezareą Maritima, Cezareą nad morzem, a druga Cezareą Filipową.

Zostało zbudowane jako stolica Heroda, gdyż znajdowało się na tym terytorium i niedaleko górnego biegu rzeki Jordan. Policzyli miasta kapitalistyczne, czasami więcej niż dziesięć, a czasami mniej niż dziesięć. Właśnie dałem moim uczniom pięć z nich, które pojawiają się od czasu do czasu albo w Nowym Testamencie, albo w pismach Józefa Flawiusza, Scytopolis, miasto Scytów, a więc coś o jego historii sprzed kilku stuleci.

Hipopotamy, nazwane na cześć konia, OK, nie jestem pewien, jaki jest tego dokładny powód. Gadara, jedno z alternatywnych imion, które powinno pojawić się w odniesieniu do demoników Gadareńczyków, cóż, to jeden z fragmentów, któremu przyjrzymy się później, więc powiemy coś na ten temat. I Gerasa, jedno z innych imion, które się w tym pojawia.

A potem Filadelfia, nazwana prawdopodobnie na cześć Ptolemeusza Filadelfia, a więc miasto braterskiej miłości, jak ci z Was, którzy mieszkają na wschodzie lub w okolicach Filadelfii, znają to z Pensylwanii. To byłyby więc niektóre z miast Dekapolu. Miasta galilejskie, a może i miasta, trochę by to forsowały.

To nie są przynajmniej ufortyfikowane miasta. Nazaret, skąd pochodzi Jezus, nie jest wyraźnie wymieniony w Starym Testamencie, chociaż istnieją fragmenty Netzera, o których wspominaliśmy w związku z prorocstwami mesjańskimi. Kana, Magdala, Kafarnaum, Chorazyn, Betsaida.

Magdala, Kafarnaum, Chorazyn, Betsaida, wszystko w zasadzie na brzegu Jeziora Galilejskiego, a Kana i Nazaret leżą w czymś w rodzaju górzystej krainy Galilei. Niektóre miasta judejskie poza Jerozolimą. Jerycho z pewnością jest ważne w czasach Starego Testamentu i nadal jest ważne w czasach Nowego Testamentu.

Było stare i nowe Jerycho i to prawdopodobnie jest część wyjaśnienia, w jaki sposób Jezus uzdrowia tego konkretnego niewidomego, który przybywa do Jerycha. Zatem przybycie do Jerycha u Łukasza i opuszczenie Jerycha u Mateusza i Marka. Nowe Jerycho było modnym miejscem i mieszkali tam zamożni ludzie, prawdopodobnie tam mieszkał poborca podatkowy Zacheusz, a to drugie było miastem bardziej tradycyjnym i prawdopodobnie o tym przynajmniej Mateusz myślał, jeśli chodzi o miasto judejskie.

Betanii przez Górę Oliwną od Jerozolimy. Betlejem na południe od Jerozolimy faktycznie nieco się oddala, niemal na pustynię. A potem do Emaus. Nie ma pewności, dokąd ta dwójka zmierza do Emaus, czyli do kilku różnych lokalizacji, ale ogólna zgoda jest na północny zachód od Betlejem.

Tak więc miasta Palestyny w I wieku naszej ery. Jerozolima, żydowska była stolicą religijną. Cezarea, stolica Rzymu.

Sebastii , starotestamentowa Samaria odbudowana dla weteranów Heroda. Tyberiusz, stolica Galilei. Cezarea Filipowa, stolica tetrarchii Filipa.

Te dwie stolice to miasta galilejskie i miasta judejskie. Słowo lub dwa o niektórych głównych drogach: o ile mi wiadomo, nie mamy nazw tych dróg, które pochodzą z czasów Nowego Testamentu, dlatego użyję tutaj nazw dla trzech dróg, którymi będziemy dyskusja to tradycyjne nazwy używane w studiach biblijnych, a niektóre z nich z pewnością pochodzą z wcześniejszych okresów w historii regionu.

Nazwa pierwszego z nich pochodzi właściwie z fragmentu Księgi Izajasza. Myślę, że jest to, poprzez Maris, Droga Morska, co jest dobrym określeniem opisowym. Była to nadmorska autostrada, która biegła niezupełnie wzdłuż wybrzeża, ale równoległe do wybrzeża i kilka mil w głąb lądu od Egiptu, a następnie na południe od grzbietu Karmelu, rozdzielała się i jeden odcinek biegł w kierunku zachodnim, pozostając na wybrzeżu i następnie udał się w górę do Tyru , Sydonu itd., w końcu do Antiochii, w tym kierunku, a drugi skręcił w tym miejscu na wschód, przeszedł przez, jak sądzę, przełęcz Megiddo i schodził do Morza Galilejskiego, mijał Tyberiusza, a potem idzie dalej i kieruje się do Damaszku. Była to zatem główna droga przybrzeżna z północy na południe, na której z pewnością odbywał się duży ruch handlowy, który nie odbywał się, powiedzmy, drogą morską.

Z pewnością duży ruch handlowy płynąłby wzdłuż wybrzeża i wpływał do portu czy czegoś takiego, a następnie być może zostałby przeładowany. Druga droga, o której chcę powiedzieć parę słów, jest w pewnym sensie analogiczna do tej, ale prowadzi przez Rift Valley i w górę na Płaskowyż Transjordański i nosiła nazwę Królewskiej Autostrady i sięga nie wiadomo jakiego króla , ale biegnie przez Płaskowyż Transjordański i biegnie od Zatoki Akaba na szczycie, chyba nazywamy to Morzem Czerwonym, więc towary przywożone z południa trafiały do tamtejszego portu, a następnie drogą lądową w górę rzeki Królewskiej Autostrada, która przebiegała obok niektórych miast Dekapolu, a następnie skręcała również do Damaszku, a obie te drogi, Via Morris i Trasa Królewska z Damaszku, łączyły się w drogi prowadzące do Doliny Mezopotamii. A więc miasta tam, Palmyra i tym podobne, potem na zachód, na wschód, przepraszam.

Trzecia droga, prawdopodobnie częściej używana przez Żydów w związku z naszą podróżą tam i z powrotem z Galilei do Jerozolimy, to droga, która biegła wzdłuż grzbietu wzgórze i nosi nazwę, której używamy, Ridge Route. Miało to mniejsze znaczenie dla ruchu międzynarodowego, ponieważ nie było tak łatwo podróżować. Prowadziła w górę i w dół i może nie była tak dobrze wybrukowana, można powiedzieć, ale była dość ważna, jak mówię, dla pielgrzymów udających się z Jerozolimy do Galilei z jedną poważną wadą, a mianowicie przez Samarię.

Zatem ludzie udający się z Jerozolimy do domu do Galilei lub odwrotnie, przyjeżdżający na święta, mogliby z niego skorzystać, ale gdyby byli zdenerwowani w związku z Samarytanami lub nie spieszyli się zbytnio, mogliby zamiast tego zejść do Doliny Rift i używać drogą tam, a następnie z powrotem, i tak widzimy, że obydwa rodzaje dróg są używane w związku z ludźmi udającymi się do i z Jerozolimy. A więc krótka wycieczka po trzech głównych drogach. Dróg było oczywiście znacznie więcej.

Oczywiście istniały drogi, które łączyły, wiesz, od Via Morris do Jerozolimy i z Jerozolimy w tę i z powrotem przez Jordan i z powrotem do Drogi Królewskiej, i było coś podobnego do tej w kilku innych miejscach po drodze. Na koniec, w ramach naszej dyskusji na temat geografii Palestyny, znajdują się fortyfikacje Heroda. Jednym z powodów, dla których Herod nazywany jest Herodem Wielkim, nie jest jego wielka osobowość, ale jego wielka działalność budowlana, a główne budowle wokół Świątyni Jerozolimskiej są jego, główne budowle w Sebestianie w Cezarei są jego, główna budowla w Hebron jest jego, OK, patriarchalnym pochówkiem świątynnym Abrahama, Izaaka, Jakuba itd.

wszystkie należą do Heroda, on też zbudował pewne fortyfikacje. Doskonale zdawał sobie sprawę, że po pierwsze nie był szczególnie popularny wśród Żydów, ale po drugie, że Cesarstwo Rzymskie kończyło się niewiele mil na wschód od niego i że na wschodzie był całkiem silny naród, Partowie. i na samym początku jego kariery, no cóż, nie całkiem na początku, tuż przed tym, jak został królem Żydów, Partowie najechali i zabili jego, cóż, schwytali i uwięzili jego starszego brata, myślę, że Efezjan był jego starszego brata, wyleciało mi to teraz z głowy, ale Efezjan popełnił samobójstwo, jak sądzę, aby uniknąć tortur lub czegoś w tym rodzaju. Herod uciekł, więc Herod zawsze ma to na uwadze, a potem nieco później w swojej karierze, kiedy został królem żydowskim, ale nie czuł się jeszcze zbyt bezpiecznie, nadal pozostawały Kleopatra i Antoniusz, o które trzeba było się martwić, a potem nawet po tym wszystkim nadal istniała możliwość buntów, którymi musiał się martwić, więc zbudował sobie szereg fortyfikacji.

Zbudował sobie fortyfikację w Machaerus, na wschód od Morza Martwego, i właśnie tam, według Józefa Flawiusza, zginął Jan Chrzciciel. Jan Chrzciciel został ścięty, prawdopodobnie tam. Nowy Testament nie mówi nam, gdzie to miało miejsce, ale było to na terytorium Heroda Antypasa, który był Herodem, który skazał Jana na śmierć, pamiętacie, że Heroda Wielkiego już wtedy nie było, on skazał na śmierć małe dzieci usiłując dopaść Jezusa, lecz Herod Antypas skazał na śmierć Jana Chrzciciela.

Potem była Masada po zachodniej stronie Morza Martwego i Masada, myślę, że zarówno Machaerus, jak i Masada były nie tylko fortyfikacjami, ale były pałacami dla Heroda, więc chciał gdzieś, gdzie mógłby się wycofać i nie musiałby się poddawać przynajmniej wszystkie jego królewskie prerogatywy, gdy ugiął się pod jakąkolwiek rewoltą lub czymkolwiek, co nadeszło. Na zachód od Morza Martwego, które zostało

dość szeroko odkopane i ma na sobie dwa pałace, jeden na górze, jest to coś, co nazywamy płaskowyżem, chyba w południowo-zachodnim amerykańskim angielskim, więc płaskowyż z dość stromymi stron, Morze Martwe z jednej strony i różne wadi schodzące do Morza Martwego po zachodniej stronie, więc zbudował zachodni pałac na górze, a następnie na północnym krańcu, w pewnym sensie schodząc w dół zbocza, tak że zrobiło się trochę cienia, był tam jego północny pałac i kilka dość wyszukanych przedmiotów, które wciąż przetrwały w ostatnich wykopaliskach. A więc to był jego pałac, który po jego śmierci wpadł w ręce zelotów podczas powstania żydowskiego i faktycznie było to miejsce, w którym po raz ostatni stawili się przeciw Rzymianom.

Rzymianie podbili Jerozolimę w 70 r., ale dopiero w 73 r. poczuli, że są gotowi, aby otoczyć Masadę i wypalić ich, że tak powiem, i w rzeczywistości zeloci w Masadzie raczej popełnili samobójstwo, niż się tam poddali. Trzecia fortyfikacja Heroda to ta zwana Herodium, dlatego Herod skromnie nazwał ją od siebie. Tutaj wziął wzgórze na południowy wschód od Betlejem i wznosił na nim szczyt, tak że obecnie wygląda trochę jak wulkan, i umieścił tam pałac.

To był jego pałac rekolekcyjny, a u podnóża wzgórza miał pałac, którego mógł używać w, powiedzmy, mniej niebezpiecznych sytuacjach. Cóż, od czasów Józefa Flawiusza było wiadomo, że od wielu, wielu lat znajdował się tam grób Heroda i sądzę, że niedawno odkryto na to dowody, choć nie słyszałem, jak to wszystko zostało wyjaśnione. Zatem nie znaleziono tam żadnego ciała Heroda ani niczego podobnego, ale niedawno odkryto pewne konstrukcje, które wyglądają, jakby mogły być grobowcem Heroda.

Cóż, to jest nasza wycieczka po geografii Izraela, Palestyny, jeśli wolisz. Chcemy powiedzieć kilka słów o geografii Jerozolimy, dlatego oto kilka dodatkowych szczegółów. Tutaj ponownie podzielimy nasze rzeczy, przede wszystkim na to, co moglibyśmy nazwać cechami naturalnymi, doliny wokół Jerozolimy i wzgórze wokół Jerozolimy, a następnie przyjrzymy się murom miejskim, w których wciąż możemy znaleźć dość w każdym razie dobre ślady niektórych z nich, a następnie różne części miasta, a następnie kilka konkretnych głównych budynków i budowli oraz rzeczy, które znajdowały się tam w czasach Jezusa.

Tak więc Jerozolima leży w zasadzie na grzbiecie wzgórza, ale jest otoczona kilkoma dolinami. Jerozolimę można było dość łatwo ufortyfikować w trzech kierunkach, natomiast od strony północnej nie było już tak łatwo. Mamy dolinę biegnącą po zachodniej stronie Jerozolimy, a potem przez dno, zwaną Doliną Hinnom. Jest to dość głęboka dolina, która w pewnym momencie stała się miejscem spalania śmieci, i stąd hebrajskie Ge-Hinnom, Dolina Hinnoma, stał się w żydowskiej myśli obrazem piekła.

Tak więc, Ge-Hinnom, termin, który będziesz widzieć w Nowym Testamencie od czasu do czasu, chyba że twoje tłumaczenie w jakiś sposób go przetłumaczy, to ten

konkretny termin. Na wschód od Jerozolimy znajdowała się inna dość głęboka dolina, zwana Doliną Cedronu, znajdująca się pomiędzy świątynią a Górą Oliwną. Kiedy więc Jezus triumfalnie wjechał do Jerozolimy, zszedł z Góry Oliwnej, a następnie wrócił i dotarł prawdopodobnie do wschodniej bramy kompleksu świątynnego.

Zatem Dolina Cedronu byłaby lokalizacją Getsemane, choć istnieje kilka różnych sugestii co do tego, gdzie dokładnie znajdował się Ogród Getsemane. Jest jeszcze trzecia dolina, która dzisiaj nie jest tak widoczna. Zdjęcia lotnicze zrobione tuż przed zachodem słońca, widać pewne wskazówki, ale to dolina Józefa Flawiusza nazywa się Tyropeon, Dolina Producentów Sera.

Nie jestem pewien, jak dokładnie mógł to brzmieć hebrajski i nie wiem, czy mamy dokument, który nam to mówi. Leżało pomiędzy Wzgórzem Świątynnym po wschodniej stronie miasta a obszarem na południe od tego, gdzie Dawid pierwotnie podbił Jerozolimę i tak dalej, oraz zachodnią częścią Jerozolimy, gdzie znajdowało się górne miasto i tak dalej. Dolina ta jest obecnie w dużej mierze zasypana, ale zachowały się po niej niewielkie ślady.

A więc to są doliny wokół Jerozolimy. Jerozolima również była otoczona wzgórzami. Jest to teren górzysty z mnóstwem dolin i tym podobnych.

A więc kilka ważnych wzgórz wokół Jerozolimy. Jak pamiętacie, Dawid podbił to miasto z rąk Jebusytów, a miasto Jebusytów było w rzeczywistości raczej małym miastem na wzgórzu, na południe od miejsca, w którym obecnie znajduje się Świątynia, i nazywało się miastem Jebusytów, a także Ofel, i znowu nie wiem na pewno, jaka jest historia tej nazwy. Zatem obszar na południe od Świątyni, ale nadal na tym wzgórzu, pomiędzy Doliną Cedronu na wschodzie i Doliną Tyropeon na zachodzie, to Ofel.

Wzgórze, na którym zbudowano Świątynię, to Moria, miejsce, w którym stoi Świątynia i najwyraźniej miejsce, w którym Abraham niemal złożył Izaaka w ofierze. Nie ma w tym aż takiej pewności, ale istnieją pewne wskazówki w tym kierunku z materiału biblijnego. Istnieje termin Syjon, który pojawia się również w odniesieniu do Jerozolimy i prawdopodobnie pierwotnie oznaczał Ofel lub Moria i stał się rodzajem określenia ogólnego dla całego miasta, ale w czasach średniowiecza zaczęto go stosować do Wzgórza Zachodniego, górne miasto, jeśli chcesz.

Tak więc, jeśli teraz mówisz o pójściu na górę Syjon, jeśli powiesz taksówkarzowi, że chcesz jechać na górę Syjon, on cię tam umieści, a nie w Ofelu czy na terenie Świątyni, jeśli chcesz. Trzecie wzgórze to Góra Oliwna, położona poza miastem, być może na grzbiecie, około pół mili na wschód od miasta. To było na skraju pustyni, więc ze szczytu Góry Oliwnej możesz wyrzeć i zobaczyć pustynię na zachód od ciebie, na wschód od ciebie i znacznie bardziej porośnięty roślinnością obszar na zachód od ciebie.

Było to na drodze z Jerycha do Jerozolimy, zatem droga prowadziła tam przez Górę Oliwną, miejsce wniebowstąpienia Jezusa. Wzgórze górnego miasta znajduje się na zachód od Ofelu, po drugiej stronie Doliny Serowarów i jest wyższe niż Ofel czy Moria, więc jeśli staniesz na Górze Oliwnej i zrobisz zdjęcie, patrząc na zachód przez miasto, zobaczysz, że to terytorium jest tam wyżej. Jak mówię, w średniowieczu nazywało się to Syjon, ale prawdopodobnie zostało błędnie zidentyfikowane.

To są wzgórza i doliny wokół Jerozolimy. Następną rzeczą, o której możemy tutaj wspomnieć, są mury miejskie z czasów Nowego Testamentu. Niektóre z tych murów nadal stoją lub mają ściany zbudowane na tych samych ogólnych liniach i fundamentach co inne, a mury z grubsza podążają za tymi dolinami, tak że gdy ktoś zaatakuje miasto, będzie musiał zejść doliną, a potem w górę do ściany i raczej trudno się w to miejsce dostać. Tak więc, ogólnie przyjmuje się, że południowa ściana biegnie wokół miejsca, gdzie Cedron i Dolina Hinnom zbiegają się, i w ten sposób w pewnym sensie zamyka Dolinę Tyropeon w mieście.

A więc to jest południowa ściana w tym miejscu, z Doliną Hinnom tutaj i Cedronem w dół tutaj. Wschodnia ściana, OK, weźcie Dolinę Cedronu tutaj, po wschodniej stronie miasta, tutaj jest miasto Dolina Cedron, a wschodnia ściana znajduje się na zboczach Doliny Cedron i wzdłuż wschodniej strony świątyni. Zachodnia ściana w Dolinie Hinnom, ale po jej wschodniej stronie, to znaczy po miejskiej stronie Doliny Hinnom, więc te mury sięgają, jak sądzę, prawdopodobnie tak daleko wstecz, jak istniało większe miasto, więc prawdopodobnie pochodzą wkrótce po czasach Salomona czy coś w tym rodzaju, chociaż niewątpliwie były kilkakrotnie przebudowywane.

Jednak północna część miasta nie miała tak naprawdę żadnej dobrej doliny, która by ją chroniła, dlatego w ciągu historii zbudowano kilka murów rozciągających się dalej w miarę rozwoju miasta. Pierwsza północna ściana w zasadzie biegła od świątyni trochę w górę na północ, po czym zawróciła i dotarła do Doliny Hinnom, która, jak sądzę, znajduje się w pobliżu tego, co nazywamy Bramą Joppa. Druga północna ściana została najwyraźniej zbudowana po tym, przepraszam, zrozumiałem to, nie patrząc dokładnie na mapę. Pierwsza północna ściana po prostu biegła na wschód od Bramy Joppa, tuż nad świątynią.

Stamtąd wychodziła druga północna ściana, potem szła na północ, a potem zawróciła i wróciła do świątyni, więc obejmowała nieco większy obszar po północnej stronie miasta. Zatem za czasów Jezusa nie było trzeciego muru północnego, więc obszar, który obejmował, stanowił przedmieście. Myślę, że użyłbyś tam tego terminu, chociaż nie ma on tego samego posmaku, co dzisiaj. Zaczęło się po służbie Jezusa, zapoczątkowanej przez Heroda Agryppę, a potem, kiedy cesarz rzymski powiedział, skończ z tym, przerwał i zakończył się podczas buntu, który miał miejsce w latach 66-70 naszej ery.

Biegła na północ od wschodniej strony świątyni w górę doliny Cedron, po czym zakręciła i schodziła z powrotem do Bramy Joppa, czyli trzech północnych ścian. Te zestawy murów następnie podzieliły miasto na sekcje. Tutaj, na południe od świątyni, znajduje się stare miasto Dawida, terytorium, które podbił, stare miasto Jebusytów, położone w zasadzie na wzgórzu Ofel.

Potem jest Wzgórze Świątynne na północ od niego, które zostało zbudowane przez Salomona i znajduje się na Górze Moria. Potem jest dolne miasto i są pewne rozbieżności między kartografami co do tego, gdzie je umieścić, ale zgadzam się z tym, co wydaje się być większością z nich, a mianowicie Doliną Tyropeon, więc na zachód od Ofelu i zanim wejdiesz do górnej zachodniej części miasta, górne miasto, dolne miasto. Górne miasto, to wzgórze, które biegnie, tutaj jest Dolina Tyropeon, jest tutaj na zachód od niej, a następnie Dolina Hinnom jest tutaj, więc jest w tym konkretnym regionie, górne miasto.

Miasto ma jeszcze kilka innych elementów. Jest terytorium zwane drugą dzielnicą, które znajduje się pomiędzy pierwszym i drugim murem miejskim, a następnie tak zwane Nowe Miasto lub Bezetha, które znajduje się pomiędzy drugim trzecim murem, więc oba byłyby przedłużeniami na północ od miasta. Niektóre ważniejsze budynki i budowle z okresu Nowego Testamentu.

Mamy przede wszystkim kompleks świątynny, świątynię, którą ogólnie uważamy za budynek, ale była też duża platforma, na której zbudowano, kiedy Herod Wielki przynajmniej myślał o odnowie świątyni około 20 roku p.n.e., zdał sobie z tego sprawę ponieważ ziemia opadła, podobnie jak wokół wzgórza Moriah, konieczne byłoby zbudowanie tego, co chciał, aby to przedłużyć, więc wziął coś, co być może początkowo było kwadratem o powierzchni 500 łokci, prawdopodobnie pozostałym po świątyni Salomona, ale przynajmniej stojącym przy drugiej świątyni i przedłużyliśmy tę część na znaczną odległość na południe, a następnie otrzymaliśmy coś w rodzaju dłuższego prostokąta, a na zewnętrznej krawędzi tej platformy, jeśli wolisz, lub tarasu, jeśli chcesz, faktycznie mamy z jednej strony dość długi spadek na dno Doliny Tyropeon, a świątynia stała nie dokładnie pośrodku, ale mniej więcej pośrodku, a obok znajdował się otwarty ganek z dachem z trzech stron, w każdym razie z dwóch. Strona południowa nazywana była Portykiem Królewskim, a strona wschodnia Portykiem Salomona. Portyk Salomona wskazuje, jak sądzę, że Salomon prawdopodobnie miał coś tam w pierwotnej świątyni, chociaż materiał, który mamy teraz, jest późniejszy, oraz Portyk Królewski, prawdopodobnie zbudowany przez Heroda, ale nazwa sugeruje, że wyznawcy tego nie zrobili chcąc reklamować Heroda lub coś w tym rodzaju.

W każdym razie to jest budynek świątyni. A więc platforma z dziedzińcami, zewnętrzny dziedziniec dla pogan, następnie główny dziedziniec to dziedziniec dla kobiet, a potem w środku, wchodzi się po schodach i jest bardzo wąski dziedziniec dla mężczyzn, gdzie mogą stać i kładą ręce na zwierzętach składanych w ofierze, potem

większy dziedziniec kapłanów, a potem z powrotem sam kompleks świątynny. Platforma znajdowała się prawdopodobnie około 750 stóp ze wschodu na zachód, czyli około 500 łokci i około dwa razy dalej z północy na południe, zatem Herod znacznie zwiększył rozmiar platformy świątynnej w stosunku do tego, co otrzymujemy jako tradycyjny rozmiar podawany w literaturze rabinicznej.

Na północ i zachód od świątyni, a właściwie do niej przylega, znajduje się twierdza Antonia, odbudowana przynajmniej przez Heroda i do czasów Nowego Testamentu, która była używana jako miejsce, gdzie rzymski garnizon czuwał nad wszystkim, ponieważ święta świątynne czasami przeradzały się w różnego rodzaju zamieszki, być może spowodowane niezadowoleniem niektórych wyznawców z Rzymian lub czymś w tym rodzaju. Rzymianie chcieli być na miejscu, aby móc zrobić wszystko. Tradycyjnie twierdza Antonia jest miejscem procesu Jezusa z Rzymem, choć obecnie wiele osób uważa, że być może zakończył się on w pałacu Heroda, o czym za chwilę.

Zachodnią bramę wychodzącą z miasta Jerozolimy, przez którą następnie przebiegała droga do Joppy, nazwano Bramą Joppa i przy tej bramie zbudowano trzy duże wieże do celów obronnych. Jeden został nazwany na cześć brata Heroda, Fasaela, który zginął podczas najazdu Partów. Jedna została nazwana na cześć Heroda, którą nazywamy ulubioną żoną, Mariamne, którą mimo to skazał na śmierć, a druga na cześć jego przyjaciela, Hipparcha.

Tak więc wieże Bramy Joppa. Jedna z tych wież, jej dolne części, wciąż przetrwała i możesz ją odwiedzić i obejrzeć, będąc w Jerozolimie. Na południe od wież Bramy Joppa znajduje się pałac Heroda, zbudowany przez Heroda Wielkiego, więc oczywiście bez Heroda.

Tego słowa prawdopodobnie używał rzymski namiestnik, kiedy przebywał w mieście, a nie Herod Antypas, który przecież nie miał takiej, jak by to powiedzieć, pozycji politycznej, jaką miał rzymski namiestnik, i to jest alternatywa miejsce procesu rzymskiego. Tak więc, jeśli Piłat był tutaj, to właśnie tam, ponieważ powiedziano nam, że Piłat wyszedł i wrócił itd., lub jeśli był używany z innego powodu podczas festiwalu, na przykład, Piłat mógł czuć się bezpieczniej w fortecy Antronio niż w Antonio. Tak czy inaczej, to są dwaj kandydaci do tego.

Istniał tam budynek Sanhedrynu i przypuszczamy, że znajdował się on w pobliżu świątyni i gdzieś na platformie, ale obecnie nie wiemy, gdzie to było. W literaturze rabinicznej nazywa się ją Salą Ociosanych Kamieni i prawdopodobnie jest to miejsce, w którym w piątkowy poranek Jezus został potępiony, zanim zabrano go, aby spróbować przekonać Piłata do zatwierdzenia wyroku. Makieta Jerozolimy w hotelu Holy Land stara się również umieścić stadion wyścigów rydwanów, zwany Hipodromem, po grecku „konia”, OK, a jeśli kiedykolwiek widzieliście film Ben-Hur, mają tam bardzo autentycznie wyglądający hipodrom, długie proste z ostrymi zakrętami na obu końcach, więc zamiast być ładnym, dużym owalem, jak na przykład

miejsca do wyścigów konnych w kulturze zachodniej, są to długa prosta, a potem ostry zakręt i długa prosta itd., i ja skieruje cię do Ben-Hura w tej konkretnej sprawie.

Lokalizacja jest niepewna, ale niektórzy umieszczają ją w Dolinie Tyropeon . Właśnie tam umieszcza to ten konkretny model. Józef Flawiusz mówi nam również, że w Jerozolimie znajdował się teatr, więc oba te elementy byłyby znacznie bardziej hellenistyczne.

Z pewnością nie były to tradycyjne żydowskie przedmioty, a ich lokalizacja jest niepewna. Większość z nas, gdy myślimy o teatrze, myśli albo o kinie, albo o czymś w rodzaju Shakespeare's Globe Theatre lub czymś w tym rodzaju. Teatry greckie i rzymskie, zwłaszcza greckie, przypominały półkola, często wycięte w zboczu wzgórza i wypełnione kamieniem, chociaż równie dobrze mogły używać betonu, trybun, moglibyśmy powiedzieć, wznosi się coraz wyżej, wzdłuż których biegną różne nawy, dlatego rzeczywisty model był używany nawet w XX wieku w teatrach i różnego rodzaju stadionach.

Prawdopodobnie używano go do wystawiania tego czy innego rodzaju sztuk. Niektórzy z waszych żydowskich pisarzy mówią nam, że niektórzy z hellenistycznych Żydów w rzeczywistości skonstruowali sztuki o Ezechielu i tym podobne, tak że istniały pewne rzeczy, które moglibyśmy uważać za sztuki religijne, a nie tylko pogańską grekę gra i bardzo sprośny Rzymianin się bawi. Z działalnością Jezusa związane są inne miejsca, czyli Sadržawka Betesda.

Pamiętacie w Jana 5, że Jezus znajduje kulawą osobę przy sadzawce Betesda, a tradycja głosi przynajmniej, że czekał na poruszenie się wody itp., i nie sądzę, że najlepszy tekst Jana 5 potwierdza tradycji, ale wygląda na to, że przynajmniej ktoś, może na marginesie czy coś, zapisał notatkę na ten temat i z pewnością narracja Jana 5 wskazuje, że kulawy facet miał coś takiego na myśli i powiedziano nam o tym basen, który miał pięć portyków, portyk to określenie tych zadaszonych ganków, zwykle z kolumnami po obu stronach podtrzymującymi dach, i oto, na północ od świątyni i na północny wschód od Twierdzy Antonia, znaleźli, zakopane dość głęboko w tym miejscu gruzami na przestrzeni wieków, ale teraz wykopanymi, sadzawką, która miała cztery przedsionki na zewnątrz i jedno pośrodku, dzielące ją na dwie sadzawki, a zatem powszechne przekonanie jest takie, że jest to sadzawka Bethesda, gdzie miało miejsce to szczególne miejsce, w którym Jezus uzdrowił chromego człowieka. W służbie jest jeszcze inna sadzawka, Jezus, a jest nią sadzawka Siloe, do której Jezus posłał niewidomego. Pamiętajcie, on zrobił glinę i nałożył ją na oczy niewidomego, a Sadržawka Siloam była znana od dawna, a gdzie ona się znajduje, to na południe od świątyni, trochę na południe, nieco na zachód od świątyni w Dolinie Tyropeon , dokładnie tam, gdzie, w pobliżu południowego krańca miasta, gdzie spotykają się Tyropeon i Hinnom, co również zostało odkryte i opowiedziane nam w Ewangelii Jana 9. Inne miejsca to Wieczernik, gdzie odbyła się Ostatnia Wieczerza. Cóż, istnieje tradycyjna lokalizacja Wieczernika i jest to drugie piętro, ale problem

wynika z opisów Józefa Flawiusza. Nie wydaje się, aby pozostało jakiekolwiek drugie piętro po tym, jak Rzymianie skończyli z Jerozolimą w 70 r. n.e. , więc może to być blisko miejsca, trudno powiedzieć, ale to tradycyjny.

Jeśli jesteś w Jerozolimie jako turysta, zabiorą cię tam. Tamtejszą architekturę nazwałbym niearchitektonicznym gotykiem lub czymś w tym rodzaju, więc niewątpliwie jest to okres krzyżowców. Dom Kajfasza, miejsce, do którego zabrano Jezusa na jakieś wstępne przesłuchanie, być może z udziałem części, a może nawet Sanhedrynu.

Tradycyjnie dzieje się to w Górnym Mieście i pokazano odpowiednie miejsce, a nawet małą jaskinię, w której, jak się twierdzi, Jezus był przetrzymywany jako więzień przez noc. Nie wiem, co o tym powiedzieć. Kilka wieków później było to sanktuarium jakiegoś chrześcijanina, ale trudno mieć pewność, czy ustawiono je we właściwym miejscu.

Jak wiemy, Getsemani to gaj oliwny w dolinie Kidron, na zboczach Góry Oliwnej. Istnieje kilka miejsc, do których roszczą sobie prawa różne grupy religijne. Wreszcie, to prowadzi nas na Kalwarię lub Golgotę.

Wiem, że obecnie istnieją trzy witryny, w porównaniu do dwóch, kiedy po raz pierwszy prowadziłem ten kurs. Tradycyjny to Kościół Grobu Świętego i może być autentyczny, ale z pewnością nie wygląda już zbyt autentycznie. Nad nim zbudowano kościół przez co najmniej 1500 lat i jest to najbardziej rozpoznawalny i uznawany od czasów Konstantyna, a oni pokazują miejsce, gdzie była Kalwaria i miejsce, gdzie znajdował się grób, i tego rodzaju rzecz, a przynajmniej dla zachodnich chrześcijan wygląda to zbyt ozdobnie i w pewnym sensie cię odstrasza.

Jest tam Kalwaria Gordona, miejsce, które, jak sądzę, zasugerował generał Charles Gordon, które prawdopodobnie bardziej przypomina Kalwarię za czasów Jezusa, ale dowody są raczej mocne przeciwko historyczności. Grobowiec nie jest tu nowym grobowcem, jak mówią nam Ewangelie, był to grób Józefa Aarona Thei, ale wydaje się, że ten grobowiec pochodzi z epoki żelaza, a więc ma kilka stuleci w czasach Nowego Testamentu. Ernest Martin zrobił wiele rzeczy, sugerując datę narodzin Chrystusa, która jest dość zbliżona do tradycyjnej daty, ale niezbyt zbliżona do daty używanej w ciągu ostatnich kilku stuleci 4 lub 5 roku p.n.e., ale odpowiada 1 p.n.e. , właściwie 2 pne, również zasugerował lokalizację Góry Oliwnej.

Zasadniczo twierdzi, że setnik stojący na Górze Kalwarii jakimś cudem dostrzegł rozdarcie kurtyny na pół. Kiedy czytam ten tekst, nie wydaje mi się, żeby było to konieczne dla tekstu, chociaż być może można by to odczytać w ten sposób, więc umieszcza go na wschód od Jerozolimy, a więc w kierunku, w którym faktycznie zwrócona jest świątynia, i umieszcza go na Górze Oliwnej. Umieszcza go w pobliżu

miejsca uboju czerwonej jałówki, podając zarówno przyczyny typologiczne, jak i historyczne, więc taka jest jego sugestia.

Cóż, to krótka wycieczka. Można powiedzieć dużo, dużo więcej i słyszałem, że Ted ma sporo dobrego na temat geografii i archeologii oraz dużej części Jerozolimy i Palestyny, więc odsyłam cię do tych tutaj, ale to jest to, co mam w moim synoptycznym Kurs Ewangelii. Dziękuję bardzo za uwagę.